

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 5

6. veljače 2020.

cijena 200 Ft

BUNJEVAČKI BLUES, saga o svitu koji nestaje

FOTO: LÁSZLÓ TÓTH – WWW.PECSEFORVATSZINHAZ.HU

8. – 9. stranica

O odgojno obrazovnoj strategiji HDS-a
3. stranica

Kemljanska škola

11. stranica

Podravska svinjokolja

12. stranica

Gospodine Bunjevče, tri odgovora na vaša pitanja!

„Bunjevci bajske okolice“ – Baja környéki bunyevácok (poznati po Facebook stranici), odnosno u njihovo ime László Kaćmari uputio je Savezu Hrvata u Mađarskoj „Zahtiv za podacima od javnog interesa“. Postavlja(ju) tri pitanja: 1. koliko je novih izdanja na bunjevačkom jeziku, 2. koga se pitalo za mišljenje o obrazovno-pedagoškom programu, 3. kako se ocjenjuje ostvarivanje prava Bunjevaca u hrvatskim sredinama? Na temelju objavljenog „zahtiva“ nedokučivo je što je zapravo posrijedi. Kako sam piše, prigodom popisa pučanstva iz 2011. godine Bunjevci u Mađarskoj uvršteni su među Hrvate. Po njemu Savez Hrvata u Mađarskoj snosi odgovornost za obračun s državnom i samoupravnim potporom. Očito „gospodin Bunjevac“ nije načisto sa situacijom: trebao bi, naime, znati kako Savez, kao i sve udruge u Mađarskoj ne može dobiti nikakvu potporu, dok se ne obračuna s primljenim novčanim sredstvima. A dobro je poznato kako Hrvati u Mađarskoj, pa niti u Bačkoj, nisu samo bunjevački (Bunjevci), već i šokački (Šokci), racki (Raci), dalmatinski (Dalmatini), bošnjački (Bošnjaci), pomurski, podravski i gradišćanski Hrvati. Uostalom, sve ove subetničke hrvatske skupine sastavni su dio nastavnih planova i programa, zastupljeni svojim pjesnicima, piscima, izvornim tekstovima na svim hrvatskim narječjima, dijalektima, pa i mjesnim govorima. Svi učitelji u bunjevačkim naseljima su Bunjevci.

Tri kratka odgovora na tri postavljena pitanja: 1. novih izdanja (molitvenici, gramatike) na bunjevačkom jeziku ima onoliko koliko ih je napisano, 2. „zahtiv“ o Bunjencima uputite bunjevačkoj (nehrvatskoj) udruzi u Mađarskoj, ako uopće postoji, 3. upitajte Bunjevce (Hrvate) u naseljima gdje djeluju hrvatske samouprave (Aljmaš, Baja, Bikić, Gara, Čavolj, Čikerija, Kaćmar, Sentivan), koje svim sredstvima, novčanim i ljudskim, rade na očuvanju i njegovanju bunjevačkih tradicija. Kao što u Baćinu, Dušnoku, Kalači rade isto za racke Hrvate, a u Santovu za šokačke.

Stipan Balatinac

Glasnikov tjedan

Kakvu jezičnu politiku ima vrhovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, postavilo se pitanje na nedavnom sastanku stručnjaka za hrvatsko školstvo. Je li pred nama Nacionalni obrazovni standard koji do-

vodi u pitanje narodnosnu satnicu, hoćemo li uspjeti zadržati postojeću razinu sati, ili ne... Sadašnja postignuća jesu li u opasnosti. Javlja se niz pitanja i problema oko sintagme manjinski jezik.

Moje pitanje kada izričemo sintagmu „jezična politika“ i pozivamo se na akte i dekrete, tužne i europske karte, onda se ona ne odnosi samo na školsku politiku nego na društveno-političku stvarnost Hrvata u Mađarskoj, i na proklamiranu i provedbenu jezičnu politiku vrhovnoga političkog tijela Hrvata u Mađarskoj. Jer bez nje teško da ćemo ostvarivati bilo kakvu jezičnu politiku unutar takozvanoga „hrvatskog školstva“ u Mađarskoj. Zakon daje mogućnost ostvarivanja jezične politike kroz četiri tipa organiziranja nastave na materinskom jeziku: jednojezične narodnosne škole gdje se svi predmeti predaju na narodnosnom jeziku, izuzev mađarskoga, takozvane dvojezične

narodnosne škole gdje se uz hrvatski jezik i književnost još bar tri predmeta moraju predavati na materinskom jeziku, te takozvanu dopunsku nastavu materinskoga jezika... Imamo izrazito visoke standarde dane za ostvarivanje svojih jezičnih prava u školstvu, ali i u drugim vidovima političkog i civilnog života kako u prostoru samoupravljanja tako i kulturne autonomije... I kao da očekujemo da će se njima netko drugi koristiti, a ne mi... i kao da nije naša krivnja što ne ulažemo napore kako bismo ih po svaku cijenu ostvarivali bilo kao privatne bilo kao javne osobe, ili kroz narodnosne ustanove, samouprave, narodnosne civilne udruge... Jesmo li svjesni

„Jesmo li svjesni svojih grešaka? Jedan je govornik kazao da je nazočna erozija i kako vidimo naznake izumiranja hrvatskoga jezika...“

svojih grešaka? Jedan je govornik kazao da je nazočna erozija i kako vidimo naznake izumiranja hrvatskoga jezika... te kako moramo točno izmjeriti stanje te količinskim rezultatima doći do kvalitetnog tijeka u hrvatskome školstvu. Ja bih dodala da trebamo početi od sebe i svojega priloga ostvarivanju i korištenju prava koja su nam zajamčena i kako o nama samima ovisi što će biti s hrvatskim jezikom u Mađarskoj... Uvijek je tako bilo i prije pedeset, trideset, dvadeset godina, a tako je i danas. Potvrđuje mi to napis iz 1958. godine koji se unekoliko razlikuje od napisa koji će nastati nakon spomenutoga sastanka. Isti problemi, iste zamisli i rasprave i isti odgovori.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj“!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!

radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog! Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar

Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

Radni sastanak o Strategiji odgoja i obrazovanja Hrvata u Mađarskoj

U službenim prostorijama Hrvatske državne samouprave u Budimpešti, na inicijativu predsjednika HDS-a Ivana Gugana i ravnateljice Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra Žanet Vörös 15. siječnja 2020. održan je radni sastanak o Strategiji odgoja i obrazovanja Hrvata u Mađarskoj. O glavnim ciljevima hrvatskog narodnog obrazovanja govorio je predsjednik Ivan Guga, zakonsku podlogu i regulatorni okvir Nacionalnog obrazovnog standarda (NAT) predstavio je Gabor Györfvári, ravnatelj Hrvatskog školskog centra Miroslava Krleže u Pečuhu, dok je o ulozi istraživanja i mjerenja u strateškom planu obrazovnog sustava Hrvata u Mađarskoj govorila savjetnica HDS-a za unapređenje hrvatskog narodnog obrazovanja Timea Bockovac.

Pored gore navedenih radnom sastanku nazočili su zamjenica predsjednika HDS-a Angela Šokac Marković, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Joso Ostrogonac, suradnica Centra Anica Popović Biczák, ravnateljice i ravnatelj škole Edita Horvat – Pauković (Sambotel), Ana Gojtan (Budimpešta), Agica Sárközi (Koljnof), Ana Škrapić Timar (Petrovo Selo), Joso Šibalin (Santovo), Robert Ronta (Šeljin), kao i profesorice i nastavnice Janja Živković Mandić (Pečuh), Marija Šajnović (Budimpešta), Katica Lukač – Brodač (Sedahel), Katica Mohoš Arató (Koljnof), ravnatelj ZZHM-a Stjepan Blažetin te glavna i odgovorna urednica MCC-a Branka Pavić Blažetin. Ravnateljica Žanet Vörös naglasila je kako je sjednica sazvana kako bi se raspravljalo o važnim pitanjima, izazovima i problemima hrvatskog narodnog školstva, određivanju smjernica i postavljanju načela. Iz nacrtu novog Nacionalnog obrazovnog standarda doznajemo da se želi smanjiti obvezni broj sati, što će utjecati i na satnicu hrvatskog jezika. Od rujna 2020. na snazi ostaje samo dio odrednica narodnog obrazovanja te se postupno uvode nove, i to za prvi, peti i deveti razred. Pridodala je kako bi se na kraju sastanka trebale uspostaviti radne skupine za izradu smjernica predavanja hrvatskog jezika i književnosti u rečenim razredima. Predsjednik Ivan Guga istaknuo je da je glavni i deklarirani cilj HDS-a unapređenje obrazovanja Hrvata u Mađarskoj, a usto i poboljšanje kompetencija u nastavi hrvatskog jezika. Dodao je kako sastanak smatra nastavkom okruglog stola o hrvatskom školstvu i učenju hrvatskog jezika u Mađarskoj otprije nekoliko godina, na kojem su detektirani najveći problemi hrvatskog obrazovanja. HDS je u interesu toga u međuvremenu osnovao novu instituciju, Hrvatski pedagoški i metodički centar. Izvjestio je sudionike kako je u društvu Gábora Györfvárija i Žanet Vörös obavio konzultaciju s državnim tajnikom za javno obrazovanje Zoltánom Maruzsom, koji im je rekao da za sada nema odluke o eventualnim promjenama, njihovom opsegu i načinu provedbe. Slovačka manjina započela je izradu odgojno-obrazovne strategije, dok ju je njemačka manjina usvojila već 2010. godine. Taj dokument predložen je HDS-u i uskoro će se prevesti na hrvatski jezik. Postavlja se i pitanje izrade novih udžbenika, posebice u školama gdje se hrvatski jezik i književnost predaju kao nastavni predmet. Ta tema razmatrana je na sastanku s državnim tajnikom Maruzsom, a uvrštena je i u preporuke zapisnika Međuvladinog mješovitog odbora za nacionalne manjine između Republike Hrvatske i Mađarske. Predsjednik je izjavio kako je od nastavnika i profesora hrvatskog jezika primio pritužbe zbog nedostatka mjerenja kompetencija iz hrvatskoga jezika, što smatra nedostatkom sustava, jer mogućnosti za to postoje. Ravnatelj Gabor Györfvári rekao je da se na radnom sastanku trebaju razmotriti izmjene Nacionalnog obrazovnog standarda i Uredbe ministra ljudskih resur-

sa, koje sadrže okvirne smjernice za narodnosne ustanove, neovisno o nastavnom modelu (škola s predmetnom nastavom ili dvojezična škola). Narodnosne smjernice NAT-a za drugi, treći, i četvrti razred ostaju na snazi još tri godine. Skrenuo je pozornost da nova uredba do kraja ožujka 2020. propisuje reviziju i izmjenu školskih obrazovnih programa. Bitan dio toga su i satnice, koje se navode u vladinoj uredbi. Savjetnica Timea Bockovac naglasila je kako su jezična prava manjina u Mađarskoj deklarirana na izuzetno visokoj razini. U točki 6 vladinog dokumenta „Strategija unapređenja javnog obrazovanja“ posebno se spominju svi manjinski jezici, a potiču se i pitanja istraživanja i mjerenja kompetencija. Skrenula je pozornost na mjerenja i istraživanja koja nedostaju Hrvatima u Mađarskoj. Mjerenja je podijelila na neformalna i formalna. Formalna mjerenja, primjerice, predstavljaju maturski ispiti. Mjerenja se ne provode u školama s predmetnom nastavom hrvatskog jezika. Predložila je da se u okviru jezične strategije razmisli o važnosti uzajamno povezanih istraživanja i mjerenja. Kao prvenstvena područja istraživanja navela je dvojezičnost i višejezičnost, te pitanje jezika i identiteta. Smatra da bi hrvatska jezična politika trebala imati najmanje tri sastavnice, propitivanje uporabe, razmišljanje o jeziku i rukovođenje. Pridodala je kako se ti čimbenici trebaju razmatrati na makro i mikro razini. Pod makro razinom misli se na pitanja poput satnice ili Nacionalnog obrazovnog standarda, dok mikro razinu predstavljaju individualna mjerenja. Sve to uređeno je važnim dokumentima, na primjer Općom deklaracijom o jezičnim pravima, u kojoj se jasno izriče kako obrazovanje mora doprinijeti očuvanju i razvoju jezika. Izradi strategije treba prethoditi opsežno planiranje, stoga smatra da spomenuta mjerenja imaju naročitu važnost. Mjerenja se trebaju osmisлити na način koji osim testiranja omogućuje i reprezentativnost. Važan korak ka mjerenju kompetencija je umrežavanje s drugim narodnostima. Uslijedila je kraća rasprava o mjerenjima, koja je okočana sa zaključkom da se u vezi toga trebaju kontaktirati Pedagoški i obrazovni centar (POK) i Prosvjetni ured. Naglašeno je kako učenici u škole dolaze s malim predznanjem hrvatskog, a za osam ili dvanaest godina trebali bi se osposobiti za polaganje jezičnog ispita. Na kraju radnog sastanka ravnateljica Žanet Vörös obznanila je imena članova radnih skupina. Tako će u radnoj skupini za izradu smjernica za 1.-4. razred dvojezičnih škola sudjelovati Eva Daskalov, Vera Dervar i Ana Škrapić Timar, a u radnoj skupini za naraštaje od 5. do 8. razreda Janja Živković Mandić, Marija Šajnović i Joso Šibalin. Zadaću izrade smjernica za škole s predmetnom nastavom hrvatskog jezika dobile su Anica Popović Biczák, Tünde Balatinac, Katica Lukač – Brodač i Katica Mohoš Arató. Sastanak je zatvorio predsjednik HDS-a Ivan Guga.

Kristina Goher

Uživanje visoke razine manjinskih prava sukladno najvišim europskim standardima

U Ministarstvu vanjskih i europskih poslova 12. prosinca održana je 15. sjednica Međuvladina mješovitog odbora za nacionalne manjine između Hrvatske i Mađarske. Članovi su odbora raspravljali o obostranoj zaštiti nacionalnih manjina u dvjema državama te aktualnim pitanjima njihova položaja, te o provedbi preporuka s prošle sjednice.

Veleposlanik Magyar, Ferenc Kalmár, ministar Grlić, Zvonko Milas, i Veleposlanik Andrić

Sjednicu je otvorio ministar vanjskih i europskih poslova Gorđan Grlić Radman ističući da su u kontekstu Europe i pitanja zaštite nacionalnih manjina Hrvatska i Mađarska uzor. „U posljednje tri godine napravljeno je jako mnogo glede poboljšanja materijalnog, financijskog, obrazovnog i kulturnog položaja u dvije zemlje, znatno više nego u zadnjih deset godina. Hrvati u Mađarskoj i Mađari u Hrvatskoj jesu dragulji, oni imaju dvije domovine, a naša je zajednička domovina Europska unija. Zaista trebamo biti ponosni na odnose koje imamo i angažirati se još više u prekograničnoj suradnji“, poručio je ministar, te zahvalio državnom tajniku Milasu na velikom angažmanu u proteklom razdoblju i redovitom održavanju sjednica.

Predsjednik mađarskog dijela Međuvladina mješovitog odbora za manjine, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine zadužen za razvoj mađarske politike susjedstva Ferenc Kalmár složio se kako su Hrvati i Mađari narodi s jednom kulturom, a dva jezika. „Suradnja na sjednicama i sastancima vrlo je kooperativna. Ozbiljno pristupamo poslu i naišli smo na vrlo ozbiljne partnere i na taj način uspjeli smo riješiti sporna pitanja“, istaknuo je, te dodao da je optimističan i u pogledu današnje sjednice te postizanja dogovora oko otvorenih pitanja.

„Rad i djelovanje ovoga Međuvladina mješovitog odbora pokazuje da se mnogo može postići kada se pokaže dobra volja i međusobno uvažavanje, jasna politika, kada se radi

aktivno, vrijedno i usmjereno. Postignuća je bilo mnogo, no spomenut ću samo nekoliko najvažnijih projekata – od Hrvatskog kazališta i Hrvatskog doma u Pečuhu, školske sportske dvorane osnovne škole u Lugu i Medijskog centra Mađara u Hrvatskoj u Bilju, do u rujnu otvorenoga Hrvatskog obrazovnog centra „Mate Meršić Miloradić“ u Sambotelu i u studenome Učeničkog doma u Kulturno-prosvjetnom centru Mađara u Osijeku koji su otvorili predsjednici dviju vlada, Plenković i Orbán. To jasno pokazuje kolika je važnost nacionalnih manjina u ukupnome društveno-političkom životu dviju država. Hrvatska nacionalna manjina u Mađarskoj i mađarska nacionalna manjina u Hrvatskoj uživaju visoku razinu manjinskih prava sukladno najvišim europskim standardima i primjer su uspješne suradnje u europskim okvirima“, naglasio je državni tajnik Zvonko Milas. Odličnom je ocijenio suradnju u području kulture i obrazovanja, te dodao da prostora za suradnju uvijek ima i u tom i u drugim područjima poput razvijanja prometne infrastrukture.

Zasjedanju su kao članovi mađarske strane pribivali predstavnici hrvatske zajednice u Mađarskoj, predsjednik HDS-ove Skupštine Ivan Gugan, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj Joso Ostrogonac.

Nakon zasjedanja upitali smo predsjednika HDS-ove Skupštine Ivana Gugana.

Razgovaralo se o brojnim stvarima, izvršenim preporukama iz prošlogodišnjeg Zapisnika i unesene su nove preporuke u Zapisnik XV. sjednice Međuvladina mješovitog odbora za zaštitu nacionalnih manjina između Republike Hrvatske i Mađarske.

Sjednici su nazočili kao članovi mađarske delegacije predstavnici Hrvata u Mađarskoj, imenovani članovi Odbora

Foto: HINA

Radni dio sjednice

Foto: HINA

Što se tiče Hrvata u Mađarskoj, otvoren je Hrvatski obrazovni centar u Sambotelu, osigurana je bila potpora za I. fazu obnove nekretnine, uspostavljen je Kulturni centar bačkih Hrvata, neprekidno se u preporukama spominje projekt Bibliografija Hrvata u Mađarskoj od 1918. do danas, pridonoseno je restauriranju unutarnjeg dijela rimokatoličke crkve u Starinu, poduprta je obnova rimokatoličkih crkava u Lukovišću i Martincima, radovi bi trebali uskoro početi, podupiranje časopisa Zornica od 2020. godine uključeno je u proračunsku stavku potpore za održavanje i HDS-ove medije, što je zajamčeno zakonom o proračunu, čime je osiguran nastavak izdavanja Zornice.

Tu su preporuke kao što je razmatranje mogućnosti proširivanja HDS-ova prava u odnosu na nekretninu na otoku Pagu kojoj se HDS koristi u svojstvu Kulturno-prosvjetnog centra i odmara lišta Hrvata iz Mađarske, problem otkupa hrvatskih izdanja iz Mađarske te njihovo upućivanje u knjižnice u Republici Hrvatskoj.

Glede novih preporuka tu je druga faza proširenja Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, i proširenje zgrade Obrazovnog centra Miroslava Krležu, što je već u tijeku, osiguranje nesmetanog rada Hrvatskog kazališta – zasad je to osigurano. Predlaže se mađarskoj strani u Zapisniku da i ubuduće nastavi s osiguravanjem udžbenika za poboljšanje uvjeta obrazovanja na hrvatskom jeziku u Mađarskoj te da podupire razvijanje izvornih udžbenika i prevođenje mađarskih udžbenika na hrvatski jezik.

Nastavlja se rad na Leksikonu Hrvata u Mađarskoj, HDS-ovu strateškom projektu te se predlaže objema stranama podupiranje projekta do potpune provedbe, traži se razmatranje mogućnosti osiguravanja materijalnih sredstava za rad i funkcioniranje Internetske televizije koja je s pokusnim radom započela 2018. godine u okviru Medijskog centra Croatica, predlaže se financiranje digitalnog arhiviranja materijala o hrvatskoj manjini koji se nalazi u arhivi Croatica d. o. o.-a.

U preporukama smo tražili od obadje strane sufinanciranje dvojezičnoga povijesnog pregleda „Kratka povijest Hrvata u Mađarskoj“ te početak rada na monografiji „Povijest i kultura Hrvata u Mađarskoj“, što bi bio višegodišnji projekt sličan Leksikonu. Tražili smo i proširenje, odnosno obnovu školske zgrade u Petrovom Selu, predlaže se objema stranama da i nadalje osiguravaju sveobuhvatna sredstva za boravak stotine hrvatske djece iz Mađarske na otoku Pagu i stotine mađarske djece iz Republike Hrvatske u Zánki, čiji se boravak u matičnim državama već niz godina uspješno provodi.

Važno je da Republika Hrvatska stoji iza naših potreba jer to jača naše pozicije u Mađarskoj. Nije svejedno da mađarska strana, mađarska politika zna da je iza nas naša matična domovina, to je uvijek važno, pogotovo onda i u ovim konkretnim slučajevima.

Vjerujem da ima dobre volje, ali katkad osjećam da bi moglo biti učinkovitije, kao što je pitanje nekretnine na Pagu.

Apsolutno se vidi napredak, posljednjih se godina mnogo toga iz preporuka ostvarilo i ima mnogo investicija koje su ostvarene ili su u tijeku, a iziskivale su i iziskuju znatna sredstva.

Ova 15. sjednica rezultirala je dobrim preporukama važnim za obje nacionalne manjine, prije svega dobro izbalansiranim i realnim, kako bi se doneseni zaključci i u stvarnosti mogli ostvariti, što neće samo promicati manjinska prava i život manjina u obje države, nego i pridonijeti razvoju dobrosusjedskih odnosa dviju država, čitamo iz priopćenja Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

HINA / MCC

Savez državnih narodnosnih samouprava na poziv zamjenika pučkog pravobranitelja za narodnosti održao je izmještenu sjednicu u Uredu pučkog pravobranitelja za ustavna prava

Izmještenu sjednicu Saveza državnih narodnosnih samouprava, udruge nagrađene odličjem *Justitia Regnorum Fundamentum* 23. siječnja 2020. u Uredu pučkog pravobranitelja za ustavna prava otvorio je pučki pravobranitelj dr. Ákos Kozma. U okviru sjednice upriličena je konzultacija između zamjenice pučkog pravobranitelja za narodnosti dr. Erzsébet Sándor Szalayné i predsjednika trinaest državnih narodnosnih samouprava, koja se sada već tradicionalno održava početkom godine.

Dr. Ákos Kozma u svom pozdravnom govoru naglasio je kako je suradnja sa Savezom državnih narodnosnih samouprava od velike važnosti za Ured pučkog pravobranitelja za ustavna prava, te će se i ubuduće smatrati istaknutom zadaćom. Dr. Erzsébet Sándor Szalayné zahvalila se na povjerenju koje je uživala u proteklih šest godina i podrži pri reizboru za obavljanje funkcije. U svom uvodnom govoru osvrnula se na nova područja suradnje i vrijednost uzajamne profesionalne pomoći, nakon čega je iznijela detaljan radni plan za predstojeće godine.

Sudionici sjednice zajednički su vrednovali aktivnosti Saveza državnih narodnosnih samouprava i zamjenice pučkog pravobranitelja za narodnosti u 2019. te uskladili svoje planove za 2020. godinu. Istaknuli su kako organizacijama za zaštitu narodnosnih prava i ove godine predstoje brojni profesionalni izazovi, koji i su ujedno i prilike za iznalaženje rješenja kroz uzajamnu pomoć i podršku.

U sklopu sjednice zamjenica pučkog pravobranitelja za narodnosti održala je opsežnu prezentaciju o planiranim obilascima lokacija, izvanrednim satima razrednika te tri istaknute inspekcije, koje se trenutno provode u vezi pojedinačnog i kolektivnog korištenja narodnosnih imena, iskustava izbora za narodnosne samouprave i priprema za popis stanovništva 2021. godine.

Otvoren niz pokladnih zabava bačkih Hrvata **Baškutsko Bunjevačko prelo**

U organizaciji Kulturne udruge bunjevačkih Hrvata (utemeljena 2000.), u subotu, 4. siječnja, u Baškutu je priređeno već redovito Bunjevačko prelo, čime je otvoren niz pokladnih zabava bunjevačkih, rackih, šokačkih prela i balova u Bačkoj koji će potrajati sve do početka korizme.

Čelnici udruge bunjevačkih Hrvata pozdravljaju goste

Dušnočki orkestar „Zabavna industrija“

Baškutska zabava održana u mjesnoj priredbenoj dvorani, već po ustaljenoj navadi, otvorena je s najpoznatijom preljskom pjesmom, prepoznatljivim stihovima Nikole Kujundžića „Kolo igra, tamburica svira, pisma ječi ne da srcu mira“, a izveli su je članovi dušnočkog Orkestra „Zabavna industrija“. Prelo je uljepšalo nekoliko članova bunjevačke udruge u svojoj narodnoj nošnji.

Prelo je otvorio baškutski načelnik Zoltan Alszegei

Dio gostiju i uzvanika

Okupljene su pozdravili predsjednica Udruge bunjevačkih Hrvata Ildikó Pap, a nazočnima, već običaju, obratio se načelnik sela Zoltán Alszegei. Svojom nazočnošću Prelo su uveličali Mladen Filaković, ravnatelj Kulturnog centra bačkih Hrvata, te mjesni župnik Tibor Szűcs.

Kao i svake godine, i na ovogodišnjem Prelu okupilo se više od 200 gostiju, kako pripadnika hrvatske narodnosti iz bačkih naselja tako i brojnih simpatizera, ljubitelja bunjevačkih napjeva i plesova. Nakon uvodne pjesme zaigralo se veliko kolo, a u nastavku večeri za dobro raspoloženje pobrinuo se dušnočki Orkestar „Zabavna industrija“, pa je zabava uz druženje i dobru kapljicu vina potrajala do zore.

Podsjetimo da je baškutsko Prelo obnovljeno 2000. godine, kada se organizacije primila novoutemeljena Kulturna udruge bunjevačkih Hrvata u Baškutu, a ponajviše zalaganjem Tereze Pap, koja je najzaslužnija da se Prelo održalo do danas. Da se je baškutsko Bunjevačko prelo održalo desetljećima, najzaslužniji je pokojni učitelj tambure Joso Ribar, koji se desetljećima zalagao za očuvanje tradicijskih zabava i običaja bunjevačkih Hrvata. Posljednjih se godina organizacije Prelo primila predsjednica Udruge bunjevačkih Hrvata Ildikó Pap, a njoj, kao i svake godine, pomagali su članovi Udruge, baškutske obitelji i pojedinci.

Niz od čak šesnaest pokladnih zabava bačkih Hrvata, koje se desetak godina održavaju svake subote u našim naseljima, nerijetko po dva, ali bit će subote i s četiri, završava 29. veljače jedinstvenim Muškim prelom u Gari.

S. B.

„Dvadeset godina tragovima folklor“

Rođendanska torta

U organizaciji Kulturno-umjetničkog društva „Marica“, 7. prosinca 2019. u salantskom domu kulture proslavljena je 20. godišnjica postojanja i djelovanja ove civilne udruge, s programom koji su organizatori naslovili „Dvadeset godina tragovima folklor“. U sklopu folklornoga programa goste su u ime slavljenika pozdravili Brigita Šandor Štivić dopredsjednica udruge i Judit Szajkó predsjednica udruge. U programu su nastupili Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, Orkestar „Vizin“, Pjevački zbor Snaše iz Pogana, KUD „Marica“, a nakon programa slijedio je bal s Orkestrom Juice.

Pokrovitelji su program bili: Fond „Gábor Bethlen“, salantska Hrvatska i Seoska samouprava, Hrvatska samouprava Baranjske županije i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu. Ovom je prigodom KUD-u zahvalnicu uručio HDS-ov predsjednik Ivan Gugan. KUD je uručio zahvalnice i poklone Miji Štandovaru, nekadašnjem predsjedniku salantske Hrvatske samouprave. Predsjednik salantske Hrvatske samouprave Silvester Balić zahvalio je dugogodišnjemu predsjedniku i zastupniku spomenute Hrvatske samouprave Miji Štandovaru na mnogogodišnjem radu. Naime, on je od utemeljenja Samouprave 1994. godine do listopadskih izbora 2019. bio njezin više nego aktivan član. Silvester Balić predao je poklon i Vesni Velin. U ime KUD-a uručene su zahvalnice Vesni Velin i Józsefu Szávaiju, dugogodišnjim podučavateljima plesa i koreografima KUD-a „Marica“.

Zastupnici mjesne samouprave Arnold Vanjur, donaćelnik, i Silvester Balić, zastupnik, u društvu seoske načelnice Gabriele Hitre, predali su cvijeće Brigiti Šandor Štivić i Judit Szajkó.

Predstavile su se sve skupine KUD-a „Marica“. Dječja je skupina izvela bunjevačke dječje igre, omladinska skupina međimurske plesove, srednja skupina bošnjačke plesovi uz berbu grožđa,

bivša skupina KUD-a makedonske plesove, a odrasla skupina bošnjačke plesovi za vrijeme žetve. Prateći je orkestar KUD-a Orkestar „Vizin“.

Brigita Šandor Štivić i Judit Szajkó između ostaloga rekoše: „U proteklih 20 godina KUD je smatrao glavnim ciljem čuvanje mjesne hrvatske kulture, sačuvanje narodnih običaja, a time jačanje hrvatske samobitnosti i duha u selu. Današnja je obljetnica velik praznik za nas koji želimo provesti zajedno s onima koji su nas svojom nazočnošću obradovali i poštivali u veselju i ljubavi. „Iz zapisnika sjednice salantske Hrvatske narodnosne samouprave održane 14. svibnja 1999. godine saznajemo da je utemeljen KUD „Marica“ s 50 članova koji plaćaju članarinu od 300 Ft mjesečno. I prije utemeljenja ove civilne udruge u naselju je djelovala Plesna skupina „Marica“. Predsjednik je udruge László Szendrői, blagajnica Judit Szajkó Šokac, tajnica Ágnes Kishindi Farkas,

a ekonomistica Éva Ádám. Osnivačku je sjednicu Udruga imala 7. svibnja 1999. godine, a u njoj tada pleše 51 dijete. Djecu vode dva podučavatelja, a plesna je skupina Udruge „Marica“ i KUD Tanac. Radi se u pet sekcija: narodni ples u maloj, srednjoj i velikoj skupini te moderni ples u maloj i velikoj skupini.

Već dvadesetu godinu u „Marici“ se njeguje hrvatska plesna tradicija, običaji i glazba te se uči ples, pjesma i sviranje na narodnim glazbalima. U proteklih dvadeset godina kroz društvo je prošlo dvjestotinjak članova, a danas ih KUD broji pedesetak.

U KUD-u „Marica“ od studenoga 2000. godine djeluje orkestar, a od 2002. i njegov podmladak. Glazbeno je podučavanje vodio József Kovács do svoje smrti, a potom Zoltán Vízvári koji to radi i danas. Plesne su korake s djecom i odraslima kroz protekle godine uvježbavali Robert Takács, Annamaria Szendrői, József Szávai, Vesna Velin, Ramona Štivić... Danas odraslu skupinu vodi József Szávai, omladinsku i dječju skupinu od rujna 2018.

vodi Salancanka Ramona Štivić. Društvo se sastoji od osnovnoškolaca, gimnazijalaca i studenata. Osim scenskih nastupa aktivno sudjeluju i u njegovanju mjesnih običaja, a za to su dobar primjer duhovske kraljice.

Udruhu danas čine četiri plesne skupine, orkestar, a neko je vrijeme djelovao i pjevački zbor. Osim zavičajnih plešu se i plesovi drugih hrvatskih etničkih skupina iz Mađarske te brojni plesovi hrvatskih folklornih zona. Najvažniji je „Maričin“ cilj čuvanje i populariziranje narodne baštine. KUD je 2011. godine dobio nagradu „Za baranjske Hrvate“.

Branka Pavić Blažetin

Dugogodišnji predsjednik HS Salante, Mijo Štandovar

Najmlađi članovi

Hrvatsko kazalište Pečuh

BUNJEVAČKI BLUES, saga o svitu koji nestaje

U Hrvatskom kazalištu Pečuh 9. siječnja premijerno je izvedena kazališna predstava Bunjevački blues, saga o svitu koji nestaje. Autor knjige Prid svitom – saga o svitu koji nestaje temeljem koje je uprizorena predstava jest hrvatski književnik iz Vojvodine Tomislav Žigmanov, a njegovu je knjigu dramaturški obradio pokojni Vlatko Dulić godine 2013. za potrebe Glumačke družine Histriion koja je tada uprizorila Žigmanovljev tekst.

Redatelj je predstave Slaven Vidaković. Ulogu Tome povjerio je Rafaelu Arčonu, Lozike, Evi Polgar, Vranje Dejanu Fajferu koji igra i ulogu Sive, Mandu i Vecu igra Maja Lučić, Emu glumi Čarna Kršul, Miju kao i ulogu Etno Goran Smoljanović.

Dramaturg: Vlatko Dulić; lektor: prof. dr. Dinko Šokčević; izbor glazbe: Csaba Csányi; kostimografkinja, scenografkinja: Joana Tarbuk; asistent scenografkinje: Dražen Matijašević; asistentica kostimografkinje: Marija Pletikosić; asistent redatelja: Gyula Béri; harmonika: Vjekoslav Filaković; majstor tona: Tamás Laurer; majstor svjetla: Attila Specht; garderobijerka: Katica Bunjevac; Rekviziter: Jozo Kovačević.

Aktualna tema

U ovoj kazališnoj sezoni to je naša prva premijera, veli ravnatelj kazališta Slaven Vidaković, ujedno i redatelj predstave o kojoj je riječ u ovom napisu. Tražili smo tekst i naišli na ovaj. Nije to pučka predstava, nije ovo ni kazališni tekst, radili smo po dramaturziji teksta Tomislava Žigmanova. Vidio sam fantaziju u tekstu i izazov za napraviti kazališni izričaj. Prihvatili smo se posla. Tema je aktualna, gubljenje samobitnosti, i govori uz ostalo i o političkome stanju Bunjevaca u Srbiji i šire i odgovara na pitanje o tome tko su Bunjevci, i kroz priču o bunjevačkome svijetu koji nestaje i ovdje u Mađarskoj. Radili smo na dramaturškom predlošku Vlatka Dulića načinjenom za predstavu uprizorenu 2013. godine, za Glumačku družinu Histriion. Svoj sam redateljski koncept prilagodio tekstu, pokušao prikazati kako su ti ljudi živjeli u dvadesetom stoljeću... Ima aktualnih trenutaka vremenski bliskih i događaja koji su se događali davno u dvadesetom stoljeću i odredili i današnji položaj Bunjevaca, a važni su mi jer mi je bilo važno u političkome smislu pokazati kako su Bunjevci Hrvati, i kako ih još ima na ovim prostorima.

Kako razbiti i učiniti kazališno gledljivom Žigmanovljevu sagu? Kroz jedan čin!

Redatelj kaže da je uveo glazbu, harmoniku, nekoliko pjevnih dionica u glumačkim izvedbama. Radnju je smjestio u sobu, kuhinja s ležajem, jednoga predvečerja, u kojem dva glavna lika

croza sjećanja, razgovor prizivaju ljude i događaje iz njihove daljnje i bliže okoline... Sve mrtve ljude koji s filmskoga platna silaze na pozornicu i glume dio svoje priče... U trenu pričanja glavni su likovi dio scenografije nijemi statisti za kuhinjskim stolom... do sljedeće priče spremaju se za večeru, spremaju večeru, peku jaja, režu slaninu... To je takozvana „realna priča“. Spremaju se za krevet, legnu spavati. Usput razgovaraju, a likovi njihova razgovora izlaze iz „sjene“ (filmsko platno), dolaze na pozornicu i postaju glavni likovi. Saga o svitu koji nestaje nije za mene, kaže Vidaković, u potpunosti svijet koji nestaje. Glavni likovi (u poodmakloj starosti) legnu spavati. Zazivaju jedno drugo kao i više puta tijekom predstave... plašeci se je li drugi još uvijek diše. Time se i njihova daljnja sudbina može različito tumačiti, ali sama himna koja je na kraju predstave „Nek se znade da Bunjevac živi“ daje nade u bolje sutra...

Kaleidoskop jednoga svijeta

Iznijeta je na vidjelo zatamljena, zatajna tragika običnog čovjeka Bačke, Hrvata Bunjevca koji, ne svojom krivnjom, često je bio u situacijama trpjeti nevolje, nedaće, slomova i ideologije velikih preokreta, velikih baštinskih nepravda, velikih obiteljskih nesreća, kroz priču običnih, nama (likovima) poznatih ljudi. Tekst nije lako bilo prikazati na sceni, to je zbroj od desetak monologa, koji se na kraju razrješuju kroz jedan dijalog. Redatelj je uspio te krhotine sudbina spojiti u koliko-toliko jednu povezanu cjelinu koja je onda svima nama govorila iz različitih vizura tih sudbinskih narativa o jednoj cjelini, o jednom kaleidoskopu toga bunjevačkog svijeta. Osnovna poruka, bez obzira na patinu i težinu, jest da se naš čovjek nije dao, ići naprijed karakterizira našeg čovjeka, biti uz ono što jest, i u individualnom životu ne miriti se, i u procesima društva, i s vlastitim zakinutostima. Napravili smo, neću kazati veliku stvar, napravili smo jednu pristojnu stvar, sebe smo prikazali onako kako treba, suvereno i svečano s našim slabostima ali i s našim veličinama. Moramo učiti i od nas, od nas samih. Da mi u Subotici imamo naše kazalište i da u tom kazalištu bolje možemo iskomunicirati sebe, vjerujem mnogo bi više bili postigli. U zakinutim prostorima i zakinutim praksama kulture mi to nemamo. Mi moramo u kulturnim praksama, i u Mađarskoj i kod nas u Srbiji, biti suvremeni. I onda možemo puno vedriji ići naprijed, kaže autor teksta Tomislav Žigmanov.

FOTO: LASZLO TOH – WWW.PECUHHRVATSKAZALIŠTAPECUH.HU

Trenutak za pjesmu

Stižeš me

Stižeš me, stižeš me, stižeš me,
u ljubavi, u obzorju
i tako sve po redu

Stižeš me u Perifl egeton
u Letu i u Stiks,
U Žabe, Ptice, Oblake
u nebo i u niks.

Ivan Slamnig

Novo čitanje teksta

Zbirka pjesama *Bunjevački blues* nastala je 2002. godine, ona je pokušala zahvatiti jedan osjećaj kod bunjevačkih Hrvata koji je razmjerno rijetko bio tematiziran, to je taj tragični element, mahom se uz poetiku bunjevačkih Hrvata vezala ta neka vrsta veselja, radosti, komediografskog nekog prikazivanja neke vrste jeftine vesele patetike, dok je ovaj drugi dio u književnosti tematiziranja tog oporoga, nesretnog, tragičnog što je išlo uza život bilo razmjerno rijetko. *Bunjevački blues* pokušao je dekonstruirati s jedne strane tu vrstu lake komediografske tematizacije bunjevačkog života, a s druge strane ukazati i na taj segment tragičnosti. Godine 2008. objavio sam knjigu *Prid svitom*, saga o svitu koji nestaje, jer sam smatrao da je važno pred svijet iznijeti tu zatamljenu, samozatajnu tugu tamošnjih ljudi, ljudi koji su trpjeli velike nepravde, ljudi koji su imali tragične sudbine, ljudi preko kojih su se prelamali brojni veliki povijesni događaji procesi i ideologije, a što je ostalo nevidljivo, kazuje Žigmanov.

Radi se o istoj dramaturškoj obradbi 2013. i 2020. Vlatko Dulić svojevremeno, 2013. godine napravio je prvu dramatizaciju proznog teksta Tomislava Žigmanova te je predložio naslov predstave *Bunjevački blues*, saga o svitu koji nestaje. U Pečuhu je zadržana ta vrsta dvojstva *Bunjevački blues*, saga o svitu koji nestaje. Dramaturška je obradba ista s različitom scenografijom, kostimografijom i redateljskim zahvatima, što daje sasvim jednu drugačiju intonaciju i drugačije se doima kao nova predstava.

Književni predložak je jedna postmoderna atipična struktura romanesknoga pristupa deset osoba u monolozima priča. Ovo što smo vidjeli moglo se izvući kao sukus onoga što ta proza u sebi sadržava. Deset monologa koji se razrješuju na koncu u dijalogu dvoje ljudi. Sve je oporo i u monolozima i u dijalozima, sve je škrto natopljeno tim svijetom, tim sadržajima i etnografskim i toponimskim, i sudbinskim, i povijesnim, društvenim kontekstima, ali se razrješuju. Ta krhotinska neka otočna sudbina tih ljudi koji se na kraju spajaju drži povezanu cijelu dramsku cjelinu. To je jedna postmoderna koncepcija nečega što se naziva drama čovjeka u dvadesetom stoljeću na prostoru Bačke.

Koliko je redatelj uspio zadržati upravo tu postmodernu koncepciju koju traži tekst, on je išao k pučkom izričaju... pitamo Žigmanova.

Redatelj Vidaković napravio je otklon od zagrebačke predstave, od blusovskoga suvremenog izričaja išao je više u utopljenost u taj običan svijet tih ljudi, što je isto više nego legitimno i možda je tako realističnije i prozaičnije uspio prikazati cijeli taj svijet. Redateljeva postavka i kada su u pitanju dijalozi Tome i Lozike, više je nego uspješna, a uvlačenje svih ostalih likova kroz neku vrstu postmodernoga digitaliziranog prostora vrata dobro

je rješenje jer oni tako dolaze u svijet scene iz jednoga beckgrunda koji gledateljima nije bio jasan, ali kada su se pokazali na sceni, svima je postalo više nego očito što su oni, tko su i što su im sudbinski nanosi.

Politički kontekst

Aktualizira se tekst i aktualnom političkom narativom, i problemima koji opterećuju bunjevačke Hrvate, koliko je redatelj u tome uspio? Na ovo pitanje Žigmanov zaključuje: Tekst pa i predstava uklopljena je u zbilju. Mi nismo nojevi niti smo zajednica koja nije određena onim što se događa u društvu. Ja sam možda čak i neki put i radikalno navezao na neke društvene i političke kontekste, jasnije htijući doznačiti tu našu sudbinsku vezanost uz ideologije, politike koje su imale često odlučujući utjecaj na sudbinu tamošnjih ljudi i kada je u pitanju opiranje i slamanje tih osobnosti. U tom smislu i ne vidim da je to neka vrsta niti politike niti neke užlijebnosti u danu društvenu realnost, već univerzalna narativa koja je u osnovi dramske poetike kroz položaj pojedinca.

Možda je ostalo prostora u predstavi naglasiti neke momente i odnose političkog karaktera koji su štetno djelovali. Taj je kontekst više vezan za bački dio u Srbiji, u narativu se uvlačio u predstavi Miloševićev režim, prilike Prvoga svjetskog rata, Drugoga svjetskog rata, koje imaju neku vrstu južnobačkog konteksta. A kada je u pitanju priopćivost u dio koji se tiče mađarskih iskustava, to jest iskustava Hrvata iz Bačke, Bunjevaca prije svega, u kontekstu mađarskih prilika nakon Prvoga svjetskog rata i Triana, prišlo se light elementima, što je možda bolje jer je univerzalna narativa dramske potke bila razumljiva i ovdje.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Bunjevački blues, saga o svitu koji nestaje

Svečano obilježena 15. obljetnica potpisivanja četverostranog Sporazuma o suradnji

Dana 25. siječnja 2020. u prostorijama Umjetničko-glazbene škole „Jenő Hubay“ svečano je obilježena 15. obljetnica potpisivanja četverostranog Sporazuma o suradnji između Hrvatske samouprave budimpeštanskog XV. okruga, Samouprave Sumartona, Općine Donji Kraljevec i lokalne samouprave XV. budimpeštanskog gradskog okruga Rákospalota-Pestújhely-Újpalota. Sastanku su među ostalima nazočili opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj i ravnatelj škole György Bokor. Nakon sjednice održan je prigodni kulturno-umjetnički program.

Povelja i spomenica u znak prijateljstva i suradnje

Svečano obilježavanje potpisivanja četverostranog Sporazuma o suradnji počelo je u knjižnici Umjetničko-glazbene škole „Jenő Hubay“ u nazočnosti potpisnika, predsjednika Hrvatske samouprave budimpeštanskog XV. okruga Stjepana Kuzme, bivšeg načelnika Sumartona i predsjednika Hrvatske samouprave Lajoša Vlašića, bivšeg načelnika Općine Donji Kraljevec Mladena Čonke te bivšeg načelnika gradskog okruga Rákospalota-Pestújhely-Újpalota, sadašnjeg parlamentarnog zastupnika Lászlóa Hajdua. Na sastanku je sudjelovala i opunomoćena ministrica Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj Vesna Njikoš Pečkaj, zajedno s načelnicima koji su nastavili suradnju, bivšim i sadašnjim načelnikom Sumartona Martinom Czapárijem i Josipom Mihovićem, načelnikom Općine Donji Kraljevec Miljenkom Horvatom, načelnicom XV. okruga Angéлом Németh Cseri, predsjednikom sumartonske Hrvatske samouprave Jožom Đurićem, kao i ravnateljem Umjetničko-glazbene škole „Jenő Hubay“ Györgyom Bokorom i suradnicom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Mađarskoj i prevoditeljicom sjednice Melindom Adam. Svrha sjednice bila je sažimanje iskustava i unapređenje petnaestogodišnje suradnje. Nazočne je predstavio i pozdravio predsjednik Stjepan Kuzma, koji ih je zamolio da ukratko iznesu sažetak proteklog razdoblja i svoja viđenja o mogućem unapređenju suradnje. Načelnica Angéla Németh Cseri naglasila je kako se očuvanju baštine i kulture svake godine posvećuje naročita pozornost. Izjavila je da smatra kako bi se na mlade ubuduće trebao staviti snažniji naglasak, što je upravo jedan od ciljeva ljetnog Likovnog kampa u Bernecebarátiju, kojim se žele pridobiti pripadnici mlađeg naraštaja. Kroz sudjelovanje u priredbama i raznovrsnim aktivnostima mladi će pronaći zajednički jezik i jednog dana nastaviti stopama svojih prethodnika. Parlamentarni zastupnik László Hajdu prisjetio se početaka, naglasivši kako je u gradskom okrugu svojedobno osnovano osam manjinskih samouprava. Jedino su Hrvati već od samog početka svoje aktivnosti popunjavali sadržajem, pokrenuvši ovu suradnju. Službeni dokument o suradnji potpisao je i tadašnji hrvatski veleposlanik Stanko Nick. Pripreme su trajale godinu dana zbog nepoznava-

nja prekogranične suradnje od strane mađarskih vlasti. U XV. budimpeštanskom okrugu u ovom mandatu djeluje devet manjinskih samouprava, od kojih se samo Hrvati služe svojim materinskim jezikom. Potpisnici su sudjelovali u brojnim kulturnim, športskim i gastronomskim priredbama. Naglasio je kako se tijekom godina razvilo iskreno prijateljstvo, koje predstavlja dodatni poticaj. Bivši načelnik Donjeg Kraljevca Mladen Čonka rekao je da je od samog početka vjerovao u dobru i plodonosnu suradnju. Složio se s prethodnim govornicima, potvrdivši kako je za petnaest godina realizirano mnoštvo kulturnih, športskih i drugih priredbi, a zahvaljujući iskrenom prijateljstvu suradnja postoji i danas. Ipak, u području gospodarstva nije dovoljno učinjeno, premda su 'bili blizu konkretnih projekata', no oni ipak nisu ostvareni. U daljnjem treba jačati gospodarsku suradnju, bez koje nema ni kulturnih ni športskih veza. Nadovezujući se na riječi svog prethodnika načelnik Miljenko Horvat kazao je kako budućnost vidi u zajedničkom korištenju europskih fondova i sudjelovanju u Interreg projektima, koji su od velike važnosti za povezivanje i približavanje ljudi i mladih. Kao primjer naveo je Centar dr. Rudolf Steiner, biodinamičku i organsku poljoprivredu te Waldorfsku pedagogiju. Sve to samo je dio onoga što se vezuje uz ime i ideje Rudolfa Steinera, koje se ostvaruju u školama. Reкао je kako je uvjeren da i u Budimpešti postoje škole koje djeluju prema Steinerovoj filozofiji, nazorima i nauku o životu. Osvrnuo se i na povezivanje gospodarstvenika te 160. obljetnicu željezničke pruge koja povezuje Zagreb, Budimpeštu i Beč. Obljetnica se slavi sljedeće godine, a u cilju pripreme za obilježavanje u Donjem Kraljevcu osnovana je i udruga. Izjavio je kako smatra da vrijedi razmisliti o iznesenim prijedlozima i naravno o načinu podizanja planova na razinu europskih projekata. Na kraju je dodao kako se iznesenim zasmislama treba posvetiti poseban sastanak. Načelnik Josip Mihović naglasio je da se zalaže za nastavak suradnje. Svi govornici kao pokretača suradnje naveli su i pohvalili predsjednika Stjepana Kuzmu. Prije kulturno-umjetničkog programa sudionike su u školskoj koncertnoj dvorani pozdravili predsjednik Stjepan Kuzma, načelnici Angéla Németh Cseri i Miljenko Horvat, bivši načelnici Martin Czapári i Lajoš Vlašić te parlamentarni zastupnik László Hajdu. Nakon toga predsjednik Stjepan Kuzma uručio je povelje i spomenice svim sudionicima suradnje, predsjednici KUD-a Donji Kraljevec Tamari Recek te bivšem predsjedniku KUD-a Josipu Recku. Stjepanu Kuzmi povelju i spomenicu uručila je bivša zamjenica predsjednika Hrvatske samouprave Marija Lukač. U sklopu kulturno-umjetničkog programa Oršolja Kuzma i zbor KUD-a Donji Kraljevec izveli su međimurske popevke, tamburaški sastav KUD-a svirao je dalmatinske pjesme, plesni ansambl „Szilas“ izveo mađarske plesove, dok su puhači škole pod ravnanjem Róberta Kőrösyja svirali međimurske melodije.

Kristina Goher

Kemljanska škola u održavanju narodnosnih samoupravov

Roland Csizmazia: „Mi smo sad u toj sričnoj situaciji da 3-4 organizacije izvan škole moru potpomagati naše djelovanje i mislim da od ovoga idealnije stanje gor ne postoji!”

Kemljanska narodnosna osnovna škola je od lanjskoga septembra i službeno u održavanju mjesnih narodnosnih samoupravov. Pokidob u ovom naselju žive uz Ugri i Hrvati i Nimci, pred dvimi ljeti se je po prvi put pojavila zamisao da bi odgojno-obrazovna ustanova morala istupiti iz centralnoga državnoga održavanja s odobravanjem Hrvatske samouprave i Nimške samouprave u Kemlji, ke bi onda prikzele spomenuti zadatak. Za to su jur dobre pelde ponudile prethodno Dvojezična škola i čuvarnica „Mihovil Naković” u Koljnofu ka je pod obrambom i potporom mjesne Hrvatske samouprave, a na slični potez se je dala i Osnovna škola u Rajki ka je pak prošla pod održavanje tamošnje Nimške samouprave.

„Zasad smo u fazi učenja. Moramo nekako usvojiti cijeli novi sistem funkcioniranja naše škole i moramo se naučiti na to da ćemo si sami odrediti, na što ćemo vandati pineze. Ne moramo ni stalno iskati dozvole „iz odzgora”, tako i mi

Školari hrvatskoga jezika s učiteljicama Eržikom Pormüller i Kornelijom Hajdu-Kihut

smo postali hrabriji u kreativnosti i iniciranju pojedinih planov”, naglasi u uvodu našega razgovora školski direktor Roland Csizmazia i nastavi: „Drugi dohodak u ovoj odluci nam je to da su roditelji još čvršće stali uz školu. Pomažu pri različitim djel obnove, pred kratkim su priredili i humanitarni bal za ustanovu.” Od peljača doznajemo i to da trenutačno imaju školare ne samo iz Kemlje nego i iz okolnih sel, po broju 174, a po hrvatski se uči 28 – 30 dice. Tu ogromnu većinu „nimških školarov” direktor objašnjava blizinom austrijske granice i ingerencijom da roditelji radje daju svoju dicu na nimški jezik nego na hrvatski. „Po pravom dvi narodnosti u ovom naselju se nahadjaju u sličnoj situaciji.

Moremo izjaviti da ova dica ka zajdu u školu jur su izgubila tradicionalne, jake, nimške, ali i hrvatske korene doma”, čujemo od njega ovu negativnu vist. Za nas je ipak nerazumljivo, kako mladi roditelji, kade još staristarji kako-tako govoru hrvatski, ne upisuju svoju dicu na hrvatski jezik, nego na nimški. „Zaman je nagovarano, moram priznati da smo u ovom jako slabi i jako nam zbog toga i srce boli”, reagira na našu primjedbu predsjednica Hrvatske samouprave Marija Nović-Štipković, ka tako čuti da i dosidob su na sve moguće načine potpomagali hrvatsko podučavanje. Stalno pozivaju školare na

naticanja, priredjuju im izlete ke se vežu za hrvatske velikane i dogodjaje, a lani su je otpeljali i s roditelji skupa na hrvatsko morje, na Pag. Iako ravnatelj škole u našem razgovoru spolom hvali roditelje da

Roland Csizmazia, direktor škole

Marija Nović-Štipković, predsjednica Hrvatske samouprave

zahvaljujući njim ponovo su mogli ganuti hrvatsku grupu od osam školarov u 1. razredu, hrvatska predsjednica istakne da to su sva dica, nažalost, ugarskoga podrijetla. Ovde je onda u potpunosti nerazumljivo zašto je vridniji hrvatski jezik jednom Ugri nego samomu Hrvatu?! S druge strane pak je i hvalevridno da su ovi roditelji na neki način „spasili” hrvatsko podučavanje, jer dobro znamo, bilo je u prošlosti i takovoga ljeta, kad nije upisano nijedno dite na hrvatski jezik. „Potribno je iznova generirati, pomladiti i ofriščati narodnosne linije, a ovo je dobra prilika za to da ishasnujemo nove izvore, i na neki

način obnavljamo i narodnosno djelovanje u ovom naselju”, misli Roland Csizmazia ki polag ovoga, pred očima drži i veću mogućnost za obnavljanje školskih prostorijov i moderniziranje zgrade. „Naša škola je dovidob funkcionirala unutar jur-

ska Obravnoga okružja polag sedamdeset drugih osnovnih škol, i naš narodnosni karakter, tako čutim, nije bio na težini, nego je morebit bio i tarhet. Naša je srića da svi zastupniki u narodnos-

ni samouprava su razumili važnost ove odluke da škola projde pod skupno održavanje, jer jedino na ov način imamo šansu ostvariti naše cilje. S ovom minjbom održavatelja i nadalje imamo mogućnosti da se naša dica uču narodnosne jezike u mali grupa, ali naravno i druge obavezne školske predmete. Unutar odredjenoga materijalnoga okvira, što nam osigurava ugarska vlada, potrudimo se živiti i izvore efikasnije ishasnovati”, veli školski direktor ki nam povida još da je riješeno i manjkanje

hrvatskoga pedagoga. Zasad dvime podučavaju hrvatski, Eržika Pormüller, umirovljena pedagoginja, i Kornelija Hajdu-Kihut. Tako ravnatelj kot i predsjednica Hrvatske samouprave slažu se u tom da školsko održavanje staviti u narodnosne ruke bio je dobar korak i pri svakoj školskoj odluci imaju pravo glasanja zastupniki narodnosnih samoupravov. „Mi smo sad u toj sričnoj situaciji, da 3-4 organizacije izvan škole moru potpomagati naše djelovanje i mislim da od ovoga idealnije stanje gor ne postoji”, dodaje još školski direktor Roland Csizmazia.

Tiho

Hrvatski gastronomski i kulturni festival u Podravini

Paljenje

Uza sudjelovanje 11 družina, u Martincima je na prostoru „otvorene arene“ Hrvatskoga sportskog i kulturnog centra „Josip Gujaš Đuretin“ 18. siječnja održan već redoviti Hrvatski gastronomski i kulturni festival u Podravini.

Podravske družine te one i iz matične domovine imale su zadatak donijeti sa sobom domaću rakiju, vino, iz čega su na licu mjesta morali napraviti kuhano vino, te donijeti domaće mesne proizvode. Naravno, zadatak je bio i uobičajena obradba svinje i prikaz svinjokolje. Na cjelodnevnom natjecanju oživjeli su običaj svinjokolja. Krištof Petrinović, ravnatelj narečenog Centra, reče da je najvažniji cilj ove priredbe stvaranje tradicije svinjokolja i naravno druženje, zabavljanje i uporaba hrvatskoga jezika.

Četveročlani stručni ocjenjivački sud, što su ga činili Đuro Kadija, Berislav Androš, József Csékei i András Szieber, imao je pune ruke posla, te nije imao nimalo lak zadatak jer su sve družine željele biti najbolje. Berislav Androša, član ocjenjivačkog suda, ujedno i načelnik prijateljske Općine Sopje, o radu žirija reče tek toliko da imaju najodgovorniju zadaću na kušanju i ima-

I čvaraka treba

Treba znati s mesom

ju više područja po kojima ocjenjuju družine. Dakako, na kraju dana ukupni rezultat određuje tko će biti pobjednik.

Ipak su glavnu ulogu imale družine radeći naporno od ranih jutarnjih sati. Kod priredbe ovakvog tipa najvažnije je kako se

Bez svirača nema kolinja

Kobasice svih vrsta

sudionici osjećaju. Kako smo razgovarali s natjecateljima, svi su bili zadovoljni, osjećaju se kao doma. Jako se vole družiti i naravno nauče i neke trikove od ostalih, što mogu pokazati i doma.

Hrvatski gastronomski i kulturni festival u Podravini ima za cilj oživljavanje običaja nekadašnjih seoskih svinjokolja. Zašto je to važno? Kako veli Jozo Solga, glasnogovornik hrvatske manjine u Parlamentu, svinjokolja je bila stoljećima glavni običaj pred Božić, kada se okupila obitelj i oni rođaci koji cijele godine nisu se vidjeli. Tada su mogli biti skupa. Važno je da se i danas družimo, zajedno radimo i okupljamo ljude.

Povratne su informacije o priredbi jako dobre, o tome svjedoči iz godine u godinu sve veći broj prijavljenih družina. Potkraj dana sudionici su nagrađeni u više kategorija, tako najbolja jela i najvještija družina. Ove godine naslov najdružine osvojila je ona starinske Seoske samouprave. Najbolju su puru pripremili: barčanska Hrvatska samouprava i KUD Podravina, najbolja je frišketa pripala martinačkoj Hrvatskoj samoupravi, najbolju su kobasicu imali Podravci veterani, najbolju rakiju Naši ljudi iz Mišljena, a najbolje kuhano vino Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Đuretin“. Posebnu je nagradu dobila sopjanska družina.

-mcc-

Mala stranica

OPET TA GRIPA!

Sezona je opake gripe, pojavio se i novi korona virus koji može prouzročiti teške komplikacije. Evo nekoliko savjeta kako se možeš zaštititi (ili barem pokušati)...

- **PERI RUKU!** – Pranje ruku najvažnija je i najjednostavnija metoda kojom možeš spriječiti bolesti i riješiti se bakterija. Ako ne možeš uvijek do vode i sapuna, ponesi sa sobom antibakterijske vlažne maramice.
- **RUKU NA USTA!** – Kad kašlješ ili kišeš, obavezno prekrij usta rukom, laktom ili maramicom, bez obzira na to jesi li se već razbolila/razbolio. Tako ćeš spriječiti prenošenje virusa drugima i nećeš udahnuti nove klice.
- **NE DIRAJ!** – U sezoni gripe (a i inače) izbjegavaj dodirivanje usana, očiju i nosa, kako ne bi prenijela/prenio uzročnike. Nikad ne znaš što ti je na prstima, posebno ako nisi oprala/oprao ruke.
- **DEZINFICIRAJ!** – Pokušaj što češće antibakterijskim maramicama očistiti mobitel, tablet, tipkovnicu, kemijsku...sve što često uzimaš u ruke – to su obično predmeti koji na sebi imaju gomilu bakterija.
- **SPAVAJ!** – San je važan za održavanje imunološkog sustava koji nas štiti od bolesti. Kvalitetan san uvelike smanjuje mogućnost zaraze gripom!

Glasnikov „glazbeni kutak“ – Marko Kutlić

Marko Kutlić rođen je 18. svibnja 1995. godine u Slavonskom Brodu. Vrlo rano počeo je pjevati. Još u osnovnoj školi njegova učiteljica prepoznala je dječakovu glazbenu nadarenost, pa je često pjevao na priredbama. Pjevačku karijeru započinje s prijateljima u srednjoškolskom bendu. Tada u jed-

nom malom studiju počinje snimati covere pjesama stranih izvođača koje objavljuje na YouTube kanalu. Prve uspjehe postiže s grupom Pravila Igre, čija se pjesma „Nebo na mojoj strani“ dugo vrtjela na radijskim postajama. Kasnije započinje solo karijeru: prvi samostalan singl objavljuje 2017. godine pod naslovom „Srce se spasilo“, a prošle godine izdaje svoj samostalni album „U kapi tvoje ljubavi“. Album sadrži pet autor-skih pjesama. Marko Kutlić smatra se jednim od najperspektivnijih pop pjevača mlađe generacije, što je dokazao i na nedavnom Zagrebačkom festivalu, osvojivši prvo mjesto s pjesmom „Samo nek ona sretna je“.

STRANI JEZIK

Dođe neki turist do Perice i Ivice.

„Do you speak English?
Perica i Ivica ništa.

„Sprechen Sie Deutsch?“
Perica i Ivica opet ništa.

„Parlez-vous français?“

Ova dvojica šute i gledaju ga blijedo.

Ode turist dalje, a Perica kaže Ivici :

„Stvarno bi bilo dobro naučiti jedan svjetski jezik!“

Ivica će na to:

„Pa ovaj je znao tri jezika pa mu ništa nije vrijedilo!“

PORUKA TJEDNA

Opraštanje
donosi slobodu.

Škola zove – odazovi se!

Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom u Budimpešti (XIV. Kántorné stny 1 – 3) poziva buduće prvašice i njihove roditelje na priredbu „Škola zove – odazovi se!“ koja će se održati 11. i 18. veljače 2020. godine. Učiteljica prvog razreda Dejana Šimon 11. veljače od 16.30 poziva mališane na igru i upoznavanje, pri čemu će školu roditeljima predstaviti ravnateljica Ana Gojtan. Dana 18. veljače djecu od 16.30 sati očekuje učiteljica Kristina Németh, a roditelji mogu interaktivno razgovorati s psihologinjom Enikő Hajdu na temu „Kako pripremiti dijete za uspješan početak školske godine?“. Za više informacija posjetite mrežnu stranicu www.hosig.hu.

Deset godina „cvjeta“ Udruga „Petripske ružice“

Udruga „Petripske ružice“ krajem prošle godine je proslavila svoj deseti rođendan, a rođendansko slavlje im je priredila petripska Hrvatska samouprava kako bi im na taj način zahvalila njegovanje hrvatske kulture u mjestu. Na obilježavanje su bili pozvane sve osobe koje su potpomagale njezin rad. Predsjednica Udruge je Marija Pintarić.

Članovi Udruge, Hrvatske samouprave i oni koji redovito potpomazu njezin rad.

U jednom malom naselju kao što je Petriba bez ijedne odgojno-obrazovne ustanove nije lako njegovati kulturni život, a još teže je kada se radi o narodnosnoj kulturi koja postupno postane nerazumljiva za sve veći broj žitelja. Do nagle asimilacije je došlo nakon 1975. g. kada zbog centralizirane politike zatvorena osnovna škola u kojoj se predavao i hrvatski jezik. Od prvih manjinskih izbora u mjestu djeluje Hrvatska samouprava čiji je predsjednik Jožo Kranic koji je kroz nekoliko mandata bio i načelnik mjesta. On je tada započeo raditi na tome, da se Petriba poveže s hrvatskim naseljima, izgradnja asfaltirane ceste između Petribe i Pustare je to omogućio. Od tog vremena djeci iz Petribe bilo je omogućeno da pohađaju hrvatske odgojno obrazovne ustanove u Mlinarcima ili u Serdahelu, poslije, a u Bečehelu je pokrenuta hrvatska nastava, međutim promjenom vodstva sela to se nije nastavilo. U Bečehelu je ukinuta nastava hrvatskog jezika, kamo danas pohađaju petripska djeca, a i veza s hrvatskim naseljima je olabavila, jedino hrvatske samouprave ili udruge surađuju međusobno.

Na žalost sve manje ljudi govori hrvatski jezik, mladi odlaze iz mjesta, a koji ostaju nisu već tako odgojeni, ne zanima ih previše hrvatska kultura. Ja sam već umirovljenik, a već je i meni teže govoriti hrvatski, jer ga ne koristimo u svakodnevnom govoru, samo kada nam dolaze gosti iz Hrvatske. Udruga „Petripske ružice“ rade najviše u selu na očuvanju hrvatske kulture i to svakako im moramo zahvaliti. Na njih se može računati uvijek, i kada mi organiziramo nešto uvijek nam pomognu, zastupaju naše selo

Lajoš Jakopanec s cvijećem čestita na obljetnici.

na hrvatskim regionalnim priredbama. Naša samouprava i materijalno i moralno pomaže udruhu i to će tako biti i dalje. - rekao je predsjednik Hrvatske samouprave Jožo Kranic.

Kulturna udruga „Petripske ružice“ su utemeljene 2009. godine, no i prije toga je djelovao pjevački zbor u mjestu, ali nakon utemeljenja udruge i druge aktivnosti su se oživjeli. Organizirani su satovi narodnoga plesa i dramske sekcije, hrvatski vjerski sadržaji. Udruga redovito sudjeluje na susretima zborova, na hrvatskim vjerskim događanjima, surađuje s Kulturnim umjetničkim društvom „Katrže“ iz Ivanovca. Na obilježavanju 10.

obljetice predsjednica Marija Pintarić ukratko je govorila o desetogodišnjem radu udruge, zahvalila se svima koji su na bilo koji način potpomagali rad udruge, među kojima ima i dosta pojedinaca. Na projektoru su pregledane slike s raznih programa na kojima su su bili nazočni članovi udruge, odnosno organizirali ga i usput se prisjećali.

Janica (Ana) Jakopanec, članica udruge i pjevačkoga zbora jedina je članica koja još ima radno mjesto, ostali su već u mirovini, ali kaže, da njoj nikad nije teško ići na probe i raditi za neku priredbu:

Ja delam išče, onda dekle se ravnaju meni, da delam popodne onda se najdemo pred polnevem, ak delam v jutro onda pak navečer. Vek nam je lepo, si smo veseli, si rada delamo makar kaj.

Program pjevačkog zbora.

Fnogo smo dobili od drugih, jako nam je drago kaj se štimažu z nami v selu. Bili smo na puno mesto, v Pešti, Pečuhu, Hrvatskem, Mariji Bistrici. Tu smo, da je tre kuhati, moliti se na hrvatskem, da je tre program, i onda smo skupa da je neščé betežen, idemo skupa, pomoremo jen drugomu i kuhate i čistiti, kaj je tre. Mi smo kak velika čalada. Ve nas več neje fnogo, vek velimo i drugam, da dojdu z nami, sam kaj vele ,da nemaju čas. - rekla je Janica.

„Petripske ružice“ misle i na druge ljude, svake godine odlaze u razne staračke domove i programom, domaćim kolačima obrađuju tamošnje korisnike. n proslavi obljetnice svi uzvanici su im zaželjeli još mnogo godina ,da tako zajedno se družé, da na taj način bogate život Petribe i male hrvatske zajednice.

beta

U spomen Irenki Tauber-Nagy (1937. – 2020.)

Turobna je vist za Koljnofce i za sve Gradišćanske Hrvate ki su poznali odgojiteljicu, tetu Irenku ka je u 83. ljetu svojega žitka u šopronskom špitalju, prošloga pondiljka, preminula. Koljnofka je u rodnom selu završila osnovnu školu, potom je u Šopronu stekla znanje

za odgojiteljicu. Od 1955. ljeta je odgajala generacije i generacije, prik 37 ljet dugo, u koljnofskoj čuvarnici, a jedno vrime je bila i zamjenica peljačice te ustanove. Kad je 1992. ljeta stupila u mirovinu i onda je ćutila u sebi snagu za daljnje djelovanje, i svoje znanje u odgoju ter hrvatskom jeziku „posudila je“ hrvatskoj dičjoj grupi šopronske čuvarnice. Slike svidoču, kako je još pred šestimi ljeti veselo peljala svoje mališane na šopronskom Glavnom trgu na nastup, prilikom Hrvatskoga dana. Bila je prez kompromisa čuvarica hrvatskoga jezika i tradicij, a svoju profesiju je rado imala iz svega srca. Ako se dobro spomenem, našli smo se zadnji put pred dvimi ljeti, na koljnofskoj svetačnosti sv. Roka, onda, kad je prikzela zahvalnicu Hrvatske državne samouprave za dugoljetno djelovanje na hrvatskom pedagoškom polju. Tetu Irenku na zadnje počivališće će otprohoditi u koljnofskom cimiteru, 7. februara, u petak, u 15 uri.

Draga tetu Irenka, neka Vam bude laka koljnofska zemlja! Zbogom!

Timea Horvat

KATOLJ

Katoljska Hrvatska samouprava srdačno Vas poziva na priredbu Ženskih poklada koja se održava 15. veljače s početkom u 16 sati. Program počinje u 16 sati paljenjem pokladne vatre u dvorištu nekadašnjeg vrtića.

Od 18 sati održava se kulturno-umjetnički program u Domu kulture u okviru kojeg urednica Branka Pavić Blažetin, predsjednica kozarske Hrvatske samouprave Ana Crnković Andres i ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj Stjepan Blažetin predstavljaju monografiju „Oj, Kozaru, ti selo na brijegu“. U nastavku slijede nastupi kozarskog Ženskog pjevačkog zbora, katoljskog Mješovitog pjevačkog zbora i mohačkog KUD-a Zora.

Priredba završava plesanicom, svira Orkestar Poklade. Ulaz je slobodan.

UNDA; HORPAČ

Hrvatsko kulturno društvo Veseli Gradišćanci iz Unde, priredjuje svoj tradicionalni Hrvatski bal, 8. februara, u subotu, početo od 19 uri. U gostioni Tamás, bal otvaraju organizatori, tamburaši i tancoši HKD-a Veseli Gradišćanci, svira Tamburaški sastav Žgano.

HRVATSKA SAMOUPRAVA PEČUHA
poziva Vas na

HRVATSKI BAL

21. veljače 2020. godine
dolazak od 19:00 sati
otvorenje bala u 19:30 sati
Sviraju: PINKA BAND
i Tamburaški orkestar "ČEFA"

MJESTO: HOTEL LATERUM
CIJENA S VEČEROM: 6.500 HUF

Ulaznice možete kupiti na porti
Obrazovnog centra Miroslava Krležu

Bajske bunjevačke maškare

U suorganizaciji Hrvatske samouprave i Grada Baje, pod glavnim pokroviteljstvom gradonačelnice dr. Kláre Nyirati 22. veljače 2020. godine u Baji održat će se ophod bunjevačkih maškara. Priredba počinje u 10 sati igraonicom i kreativnim radionicama za djecu. U 11 sati održava se bunjevačka plesanica i otvara gastro-dvorište u kojem se nude tradicionalna pokladna jela. Od 15:30 nastupa glazbenik Vilmos Gryllus s programom pod naslovom „Bal pod maskama“. Između 16 i 17 sati održava se ophod bunjevačkih maškara: povorke polaze u isto vrijeme iz Fancage s adrese Dózsina ulica 8 i iz ulice Slobode (Szabadság) 54. Na središnjem gradskom trgu Svetog Trojstva od 17 do 21 sat održava se plesanica, sviraju orkestri „Čabar“ i „Bačka“. U Turističkom centru na Petőfijevom otoku u 19:30 počinje maškarani bal, na kojem goste zabavlja orkestar „Zabavna industrija“. Ulaznice za bal po cijeni od 5000 forinti mogu se kupiti na blagajni Bačke palače kulture. Priredba se ostvaruje uz potporu Grada Baje, Hrvatske samouprave grada Baje, Kulturnog centra bačkih Hrvata i Bunjevačkog zavoda za kulturu. S.B.

ERČIN

Hrvatska samouprava Erčina 22. veljače 2020. s početkom u 17 sati u prostorijama Knjižnice i doma kulture „József Eötvös“ priređuje svoj uobičajeni Racki „bal s naramkom“ pod maskama. Cijena ulaznice je 1500 forinti. Organizatori prihvaćaju poklone za tombolu, ulaznice za darovatelje prodaju se po cijeni od 1000 Ft. Nastupaju domaća Plesna skupina „Zorica“ i Pjevački zbor „Jorgovani“, koji izvodi veseli igrokaz. Svira lovranski sastav „Selo“.

Poziv na javni natječaj

Hrvatska samouprava Pečuha raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija hrvatskim srednjoškolkama/srednjoškolicima koje/koji imaju prebivalište u Pečuhu.

Temeljem ovog natječaja dodjeljuju se tri stipendije za prvo polugodište školske godine 2019./2020. u vrijednosti od 50 000 forinti.

Pravo sudjelovanja u javnom natječaju imaju učenice/učenici koje/koji ispunjavaju sljedeće opće uvjete:

- pripadnost hrvatskoj zajednici
- prebivalište u gradu Pečuhu
- prosjek ocjena u prethodnom polugodištu od barem 4,00

Uz prijavu za sudjelovanje na javnom natječaju kandidatkinje/kandidati moraju priložiti:

- dokaz o prebivalištu
- potvrdu srednjoškolske obrazovne ustanove da je kandidatkinja/kandidat učenica/učenik škole
- preslik svjedodžbe o uspjehu na kraju prvog polugodišta školske godine 2019/20 koji je ovjeren od strane ravnatelja
- kratak životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do 29. veljače 2020. godine.

Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave, neovjerene preslike i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Prijavu dostaviti na adresu: Pécsi Horvát Önkormányzat 7623 Pécs, Esze Tamás u. 3.

BORTA

Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću poziva na 37. Hrvatski bal Jug, 7. februara, u petak, u Mezo dvoranu / Messezentrum Borte/ Oberwart. Zabavu otvaraju Zelenjaki iz Gerištöfa, svira Pax, a u polnoći će nastupati Klapa Dičaki.

KISEG

Hrvatska samouprava grada Kisega vas srdačno poziva na Hrvatski bal u Jurišićevu tvrđavu, 8. februara, u subotu. Nastupa Hrvatsko kulturno društvo Gradišće iz Petrovoga Sela, svira Šetnja. Cijena ulaznice je 5500 Ft ili 18 eura, ka uključuje i vičeru. Već informaciju možete dostati na tel.: 36 70 708 2291 ili 36 30 979 1372.

NATJEČAJ

Hrvatska državna samouprava na temelju točke 20/A §. Zakona br. XXXIII. iz 1992. godine raspisuje natječaj za popunu radnog mjesta ravnatelja Hrvatskog vrtića i osnovne škole Mate Meršić Miloradić

Mjesto obavljanja dužnosti:

Hrvatski vrtić i osnovna škola Mate Meršić Miloradić
9700 Sambotel, Pázmány Péter körút 28/A.

Vrsta zapošljavanja:

Puno radno vrijeme

Vrijeme trajanja zaduženja voditelja:

Određeno, 5 godina

Datum popunjenja radnoga mjesta:

2. srpnja 2020.

Uvjeti:

- Visoka stručna sprema (fakultet/visoka škola) (završeni nastavnički studij, nastavnički studij – smjer hrvatski jezik, ispunjavanje uvjeta učiteljskim stručnim ispitom za voditelja javnoobrazovne ustanove)
- Stručno iskustvo najmanje četiri godine
- Jezični ispit visokog stupnja (kompleksni C) iz hrvatskog jezika
- Korištenje aplikacija MS Office (korisnička razina)
- Vozačka dozvola B kategorije
- Mađarsko državljanstvo

Uz natječaj molimo priložiti: stručni životopis, voditeljski program, presliku diplome i potvrdu o nekažnjavanju

Rok za dostavu natječaja:

najkasnije do 30. travnja 2020. godine

Detaljnije informacije i objavu natječaja možete naći na web-stranici: www.kozigallas.hu

Vrijeme objave natječaja na web-stranici www.kozigallas.hu: 03. veljače 2020.

Prijave s dokumentacijom podnose se putem pošte (u prioritarnoj preporučenoj pošiljci) na adresu: Hrvatska državna samouprava, Országos Horvát Önkormányzat, 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Hrvatsko kazalište u Pečuhu raspored predstava veljača 2020.

13. veljače – Promocija knjige Ivica Đuroka „Antun Vidaković utemeljitelj kazališta“. Vrijeme i mjesto: 18:00 – Hrvatsko kazalište u Pečuhu – kazališna dvorana

15. veljače – Tomislav Žigmanov: Bunjevački blues – saga o svitu koji nestaje. Vrijeme i mjesto: 18:00 – Hrvatsko kazalište u Pečuhu – kazališna dvorana

18. veljače – Tomislav Žigmanov: Bunjevački blues – saga o svitu koji nestaje. Vrijeme i mjesto: 18:00 – Hrvatsko kazalište u Pečuhu – kazališna dvorana

19. veljače – Tomislav Žigmanov: Bunjevački blues – saga o svitu koji nestaje. Vrijeme i mjesto: 12:30 – Hrvatsko kazalište u Pečuhu – kazališna dvorana